

Komanditní společnost

© 2005-2007 Michal Černý, Ph.D.
www.michalcerny.eu

A. Obecné otázky

1. Právní forma:

- Komanditní společnost je zvláštní právní formou právnické osoby.
- Je jednou z obchodních společností, které jsou upraveny v Obchodním zákoníku.

2. Právní pramen:

- Komanditní společnost je upravena v hlavě I, dílu 3, druhé části ObZ - § 93-104e. Tato právní úprava je konstruována jako speciální.
- Pokud tento díl neobsahuje pravidla, uplatní se právní úprava s.r.o. na postavení komanditistů, na ostatní otázky právní úprava v.o.s.
- Rovněž se aplikují obecná ustanovení o obchodních společnostech

- Pokud budeme zkoumat komanditní společnost jako celek, pak jsou i další prameny práva – např. Občanský soudní řád (Z 99/1963 Sb.), Zákon o daních z příjmů (Z 586/1992 Sb.) atp.

3. Právní povaha:

- Osobní společnost s jedním doplňkovým kapitálovým prvkem – obligatorní vkladovou povinností komanditistů,
- Podnikatel z titulu § 2/2/a ObZ,
- společnost, v níž jeden nebo více společníků ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku (komanditisté) a jeden nebo více společníků celým svým majetkem (komplementáři).

Judikatura

- BA 5/1998: V případě, že žalobce uvedl v žalobě některou z přípustných alternativ označení žalované společnosti, ale ne tu, která je zapsána v OR, nemá takový nedostatek v označení právní formy zásadní právní význam. Nelze proto dospět k závěru, že by v řízení vystupoval někdo, kdo z toho důvodu nemá právní způsobilost být účastníkem řízení. Uvedenou nepřesnost lze odstranit např. ústně do protokolu při jednání, event. výzvou soudu podle § 43 OSŘ.

B. Založení a vznik k.s.

6. Založení:

- Založení podpisem společenské smlouvy. Založení je perfektní ověřením podpisů všech účastníků na smlouvě, která obsahuje všechny podstatné náležitosti vyžadované zákonem.
- Je možná i forma notářského zápisu, není to však obvyklé.
- Společenskou smlouvu komanditní společnosti nelze uzavřít elektronicky, ani zaručený el. podpis podepsaný kvalifikovaným certifikátem není úředně ověřeným podpisem

Podstatné náležitosti zakl. dok.

- a) firma a sídlo společnosti,
- b) určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby,
- c) předmět podnikání,
- d) určení, kteří ze společníků jsou komplementáři a kteří komanditisté,
- e) výše vkladu každého komanditisty.
- + Datum a ověř. podpis každého zakladatele,

Judikatura

- *SR 6/2000: Komanditista a komplementář nemůže být v jedné komanditní společnosti jedna a táž osoba.*

7. Vznik:

- Společnost vzniká zápisem do obchodního rejstříku
- Návrh podávají běžně všichni společníci, zákon stanoví povinnost podepsat všem společníkům
- Všechny podpisy na návrhu musí být úředně ověřeny
- Návrh musí být doložen listinami podle pr.úpravy obchodního rejstříku

8. Neplatnost:

- Pokud společnost zápisem do OR vznikne, nelze se domáhat určení, že nevznikla, ani nelze zrušit rozhodnutí o zápisu společnosti
- **Soud podle § 68a prohlásí za neplatnou,**
- a) nebyla uzavřena společenská nebo zakladatelská smlouva nebo nebyla pořízena zakladatelská listina nebo nebyla dodržena jejich předepsaná forma,
- b) předmět podnikání (činnosti) je nedovolený nebo odporuje veřejnému pořádku,
- c) ve společenské nebo zakladatelské smlouvě, zakladatelské listině nebo ve stanovách chybí údaj o firmě společnosti nebo o vkladech společníků nebo o výši základního kapitálu, jestliže zákon takový údaj předepisuje, nebo o předmětu podnikání (činnosti),
- d) nebyla dodržena ustanovení o minimálním splacení vkladů,
- e) všichni zakládající společníci jsou nezpůsobilí k právním úkonům,
- f) v rozporu se zákonem je počet zakladatelů nižší než dva.
- **Návrh není třeba, soud může jednat i bez návrhu – na základě podnětu kohokoliv (v C.H.Beck ObZ 9 je chyba - ... návrhu kohokoliv)**

Důsledky neplatnosti

- K právní moci rozhodnutí o neplatnosti společnosti společnost vstupuje do likvidace
- V rámci likvidace se vypořádají závazky společnosti, které vznikly před vznikem a na společnost přešly podle § 64, a dále závazky společnosti, které vznikly po jejím zápisu do OR

C. Trvání společnosti a její činnost

9. Trvání:

- Komanditní společnost může být založena na dobu určitou i na dobu neurčitou.
- Většina společností je založena na dobu neurčitou.
- Uplynutí doby, na kterou byla k.s. založena, má důsledky podle § 68/3/a
- K.s. založená na neurčitou dobu se rovněž zrušuje z důvodů uvedených v § 88 ObZ

10. Předmět činnosti:

- Předmětem činnosti může být pouze **podnikatelská činnost**, a to specifikovaná podle veřejnoprávních předpisů; je povinnou náležitostí společenské smlouvy, zapisuje se do OR,
- Pokud je **předmět činnosti nedovolený nebo odporuje veř. pořádku**, je to předpokladem **neplatnosti společnosti podle § 68a**
- Pokud společnost vykonává **činnost nad rámec předmětu činnosti**, je **důsledkem neoprávněné podnikání podle § 3a ObZ**

11. Vnitřní poměry:

- Vnitřní poměry jsou dohodnuty společenskou smlouvou. K její změně je třeba souhlasu všech společníků, ledaže SPEC. smlouva stanoví, že je třeba např. souhlasu jen většiny. Kogentně ovšem musí být většina komanditistů i většina komplementářů.
- Zákon rovněž upravuje souhlas zbytkových společníků – při zániku účasti všech komanditistů se mohou zbývající rozhodnout o transformaci na v.o.s.

- Společníkům nic nebrání přijmout i další dokumenty – např. Vnitřní řád. Mohou upravovat vše, co je v zákoně v dispozici společníků nebo není řešeno.
- O změně pak rozhodují společníci podle společenské smlouvy

- *Soud není oprávněn nahradit svým rozhodnutím vůli společníka – souhlas se změnou společenské smlouvy. ObZ to neumožňuje (SR 5/1995)*
- Podíl komanditisty lze převádět. Spol.sml. Může stanovit, že souhlasu ostatních společníků není třeba

12. Organizační složky:

- Společnost může zřizovat organizační složky, a to v tuzemsku i zahraničí – odštěpný závod, provozovna
- Není jasné, zda tyto otázky spadají pod obchodní vedení, a proto je možné doporučit souhlas všech společníků – záleží ovšem na druhu organizační složky

D. Zrušení společnosti a související otázky

13. Přeměna:

- K.S. se může transformovat na jinou obch. spol. podle obecných pravidel,
- Vzhledem k tomu, že se jedná o zrušení s právním nástupcem, rozhodují všichni společníci (jednomyslně, ledaže by smlouva připouštěla změnu většinou)

14. Zrušení:

- Viz předchozí body, a dále:
- K.S. se rovněž zrušuje při vzniku právní skutečnosti podle § 88 ObZ (V.O.S.),
- *Komplementář je oprávněn vypovědět spol.sml. – SJ 5/2003 (Pozn.MČ: Aplikují se ustanovení ObZ o VOS)*
- Komanditista není oprávněn vypovědět spol.sml.

15. Zánik:

- Zánik – výmazem z OR
- Předchází mu zrušení – buď dobrovolné, nebo nucené
- Pokud nepřechází jmění na právního nástupce, vyžaduje zákon likvidaci

16. Likvidace:

- Likvidátora by měli jmenovat všichni společníci jednající společně, neboť takto tvoří nejvyšší orgán společnosti

17. Právní nástupce:

- Právním nástupcem je osoba, na kterou má přejít jmění společnosti po jejím zániku,
- Může se jednat jak o právnickou osobu (buď po transformaci, fúzi nebo rozdělení nově vznikající), nebo rovněž již existující.
- Již existující osobou může být i jediný zbývající komplementář podle § 104c

E. Orgány společnosti

18. Nejvyšší orgán:

- Nejvyšším orgánem jsou všichni společníci jednající společně – vyvodíme to z práva změnit společenskou smlouvu
- dále rovněž z práv společníků při přeměnách společnosti

19. Statutární orgán:

- Statutárním orgánem je ex lege komplementář
- Pokud je komplementářů více, pak každý z nich
- Je-li komplementářem P.O., pak má určit fyzickou osobu, která bude funkci st.orgánu vykonávat. Neurčí-li, vykonává ji ze zákona její statutární orgán

Podmínky – vlastnosti st.org.

- Jen osoba, která splňuje všeobecné podmínky dle ŽZ a není u ní překážka podle ŽZ,
- Neexistence překážky musí být absolutní, na předmětu podnikání nezáleží
- Kromě toho není vůči ní ani překážka podle § 31a ObZ
- *Jedna osoba nemůže být v K.S. současně komplementářem a komanditistou*

Judikatura

- *R 37/2000: 1 Fyzická osoba, která je statutárním orgánem právnické osoby – podnikatele, nemá právo jednat jménem této právnické osoby – podnikatele ve sporu, který s ní vede. 2. Jestliže právnická osoba nemá statutární orgán, oprávněný jejím jménem jednat, soud jí může stanovit opatrovníka pro řízení.*

20. Kontrolní orgán:

- V K.S. není zvláštní kontrolní orgán,
- Kontr. Oprávnění přísluší komanditistům - § 98
- Nahlížení do účetních knih a dokladů, kontrolovat údaje, vč. zmocnění auditora
- Právo na stejnopis účetní závěrky
- Právo na informace o záležitostech společnosti vůči komplementářům

21. Řízení činnosti (obchodní vedení):

- Obchodní vedení přísluší komplementářům – tedy řízení společnosti dovnitř (tedy užívání podniku jako věci hromadné)

Ostatní záležitosti

- Mimo působnost statutárního orgánu a výkonu obchodního vedení
- Všichni společníci společně, a to většinou hlasů
- Počet hlasů stanoví spol.sml., jinak každý společník 1 hlas
- Příklad: Schvalování účetní závěrky, souhlas s vyloučením zákazu konkurence pro komplementáře, zrušení společnosti s likvidací (Štenglová)

22. Struktura řídicích orgánů:

- Záleží na počtu komplementářů
- Nedá se hovořit o kolektivním orgánu, avšak na komplementáře se vztahuje povinnost péče řádného hospodáře podle § 79a
- Jednat co nejlépe, preferovat zájmy společnosti před vlastními zájmy,
- Nemusí být odborník, má ovšem rozeznat, kdy je pomoci odb. třeba a zajistit ji pro společnost

23. Účast zaměstnanců:

- ObZ neupravuje žádnou účast zaměstnanců na řízení ani kontrole společnosti
- Zvláštní práva zaměstnanců vyplývají ze Zákoníku práce (Z 65/1965 Sb.) – např. právo na informace, zastoupení zaměstnanců (rada zaměstnanců, odborová organizace)

F. Majetkové otázky

24. Hospodaření:

- Společnost je při hospodaření s majetkem limitována jenom zákonem,

Vkladová povinnost

- Komanditisté mají obligatorní vkladovou povinnost,
- Minimální výše vkladu je od roku 2000 stanovena na 5.000 Kč
- Nepeněžitý v. před podáním návrhu na zápis
- Peněžitý v. musí být splacen ve lhůtě uvedené ve společenské smlouvě, jinak bez zbytečného odkladu po vzniku k.s. / účasti na k.s.

- Vklady se stávají majetkem společnosti
- V případě prodlení se splacením vkladu je každý společník oprávněn jménem společnosti žalobu proti společníku, který je v prodlení - § 82a
- Základní kapitál je tvořen vklady komanditistů (§ 97a), jeho garanční funkce však odpovídá jeho výši. De facto je nejnižší možná výše základního kapitálu 5.000 Kč (odpovídá 1 vkladu komanditisty v nejnižší možné míře, tj. 5.000 Kč)
- Do obch.r. se zapisují jak vklady, tak i rozsah jejich splacení
- Společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem

- O použití majetku rozhodují statutární orgány,
- Účetní závěrku schvalují všichni společníci, a to většinou hlasů (obdobně výroční zprávu, pokud ji KS vytváří)

Ručení za závazky K.S.

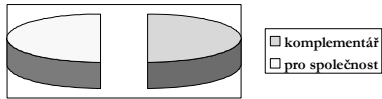
- Komplementáři – neomezeně
- Komanditisté – každý do výše svého nesplaceného vkladu zaps. v obch.rej. SROV. PP 10/1998
- Gen.spec.: Pokud firma obsahuje jméno komanditisty, ručí jako komplementář
- Specialita: Pokud komanditista uzavře jménem společnosti bez zmocnění smlouvu, ručí za závazky z ní stejně jako komplementář

Dělbá zisku

- Zisk se dělí podle na dvě části
- Poměr částí určí spol.sml., jinak na 2 poloviny
- Část komplementářů se dále dělí mezi ně přímo,
- Komplementáři dělí zisk podle spol.sml., jinak rovným dílem
- Teprve po rozdělení jednotliví komplementáři části zisku sami zdaňují

- Část zisku připadající později po zdanění na komanditisty se označuje **část připadající společnosti**
- Tato část se zdaní daní z příjmu P.O. (daňová sazba je upravena v Z 586/1992 Sb., srov. § 21)
- Po zdanění se rozdělí mezi komanditisty, a to podle podílu stanoveného ve spol.sml., jinak subs. podle zákona v poměru splacených vkladů

Dělnba zisku - graf



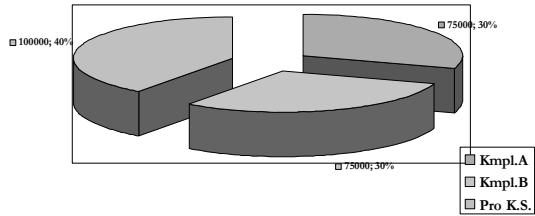
Dělnba části zisku připadající k.s.



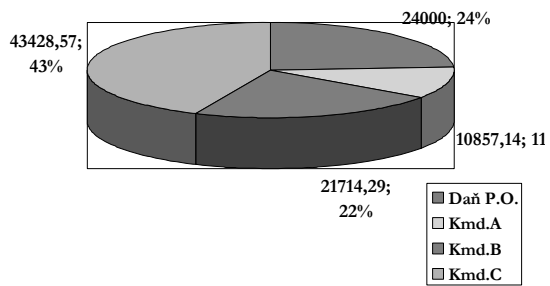
Příklad

- Zisk 250 tis. Kč, komplementářům 3/5, zbytek společnosti. Společnost má 2 komplementáře
- Mezi komaditisty se zisk dělí podle jejich splacený vkladů, všichni 3 komanditisté splatili celé vklady.
- Vklady: Kom.A: 5tis Kč, kom.B 10tis Kč, kom.C 20tis Kč
- Poznámka MČ: Příklad vychází z daňové sazby 24% na daň z příjmu právnických osob. Sazba daně se může měnit v závislosti na změně daňových předpisů.

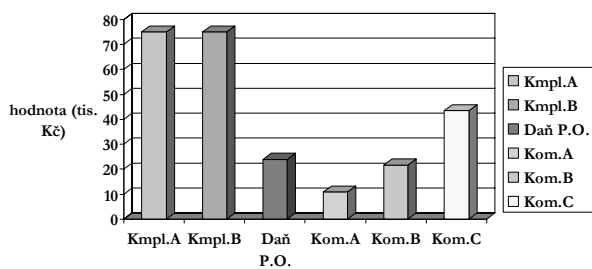
Dělbá z. mezi kmpláře a k.s.



Zisk připadající na K.S. – 100 tis Kč



Celkový výsledek příkladu



Ještě k danění příjmu KS a z KS

- Poznámka: Každý komplementář zdaňuje podíl na zisku z této společnosti jako by sám podnikal.
- Srov.: § 7, 16, 20 Z 586/1992 Sb.
- Komanditista – Srov. §§ 8, 20, 20b, 21 Z 586/1992 Sb.

Úhrada ztráty K.S.

- Ztrátu nesou komplementáři rovným dílem
- Komanditisté se podílejí na úhradě ztráty jen tehdy, pokud tak stanoví spol.sml.
- I když komanditisté podle sml. nesou ztrátu, nejsou povinni vracet dříve přijaté podíly na zisku

25. Použití zisku:

- Zisk se použije dle schválené účetní závěrky a rozdělení zisku, které odsouhlasili společníci
- Je-li vytvořen zisk, část z něj se daní (viz výše) – část připadající společnosti. Každý komplementář si daní na něj připadající podíl na zisku sám.

26. Podnikání a účast na podnikání:

- Společnost může podnikat v těch činnostech, které jsou vymezeny ve spol.sml., a ke kterým má příslušná veřejnoprávní oprávnění
- Komplementář nesmí vykonávat činnosti, které spadají pod zákaz konkurence (§ 99, § 65)
- Na komanditistu ze zákaz konkurence vztahuje jen tehdy, pokud to výslovně stanoví sml.

27. Účetnictví:

- Společnost musí vést účetnictví – Z 563/1991 Sb.
- Za vedení účetnictví odpovídají komplementáři
- Komanditisté mají kontrolní oprávnění

G. Ostatní otázky

28. Veřejné rejstříky:

- Společnost se zapisuje do obchodního rejstříku
- Společnost je dále zapsána v jiných rejstřících a veřejných evidencích, nebo evidencích s veřejnými částmi – podle předmětu podnikání, popř. v závislosti na jiných právních skutečnostech

29. Výroční zpráva:

- K.S. vyhotovuje výroční zprávu jen v případě, že obligatorně ověřuje účetní závěrku auditorem podle § 20 Z 563/1991 Sb. - § 21 Z 563/91
- *komanditní společnosti - pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za něž se účetní závěrka (§ 18 odst. 3) ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročila nebo již dosáhla alespoň dvou ze tří kritérií uvedených v písmenu a) bodech 1 až 3;*
- *1. aktiva celkem více než 40 000 000 Kč; aktivy celkem se pro účely tohoto zákona rozumí úhrn zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o položky podle § 26 odst. 3,*
- *2. roční úhrn čistého obrátu více než 80 000 000 Kč; ročním úhrnem čistého obrátu se pro účely tohoto zákona rozumí výše výnosů snížená o prodejní slevy a dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená dvanácti,*
- *3. průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50, zjištěný způsobem stanoveným na základě zvláštního právního předpisu,*

- Účetní závěrka a event. výroční zpráva musí být zveřejněna, zveřejňuje se uložení do sbírky listin v obchodním rejstříku,
- Schvalují všichni společníci, za vypracování odpovídají komplementáři (jako stat.org.)

30. Veřejnoprávní zvýhodnění:

- Za veřejnoprávní zvýhodnění se dá považovat pouze rozdělený daňový režim, tedy zdaňování části zisku komplementáři bez předchozího zdanění společností

31. Soudní zásah:

- Podle § 68 ObZ – zrušení společnosti soudem,
- Podle § 71 ObZ – jmenování likvidátora soudem

32. Soudní ochrana práv:

§ 82a ObZ – každý společník je oprávněn jménem společnosti podat tyto žaloby:

- Na splacení vkladu,
- Na náhradu škody

33. Podobná právní forma v zahraničí:

- Komanditní společnost je běžná v úpravách zemí kontinentální Evropy,
- V některých zemích existuje i komanditní společnost na akcie, podíl komanditisty je reprezentován akcií – např. (PL)
- V CS byla tato právní forma upravena v Císařském patentu 1/1863 ř.z. (čl. 173 a násl.)

34. Varia:

- Fúze komanditních společností - § 104a
- Fúze k.s. s v.o.s. - § 104b
- Rozdělení komanditní společnosti - § 104d

Literatura:

- Štenglová – Plíva – Tomsa a kol.: *Obchodní zákoník, komentář, 11. vydání. C.H.Beck, Praha, 2006.*

Judikatura:
